

N:o 39.

Ank. till Riksd. kansli den 16 mars 1900, kl. 3. e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af kronoängen Bjurkärret n:o 1 i Södermanlands län.

(I. A.)

Uti en till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandling hänvisad proposition (n:o 43) af den 8 nästlidne februari meddelas, hurusom genom kammarkollegii kontrakt den 4 augusti 1881 den tillförene under Eskilstuna kungsladugård lydande kronoängen Bjurkärret n:o 1 i Barfva socken och Öster Rekarne härad af Södermanlands län vore utarrenderad på tjugu års tid från den 14 mars 1882 mot en årlig arrendeavgift af 600 kronor.

Sedan vid uppskattningsförrättning, som år 1899 hållits å berörda kronoäng, fråga väckts om lägenhetens försäljning, hade domänstyrelsen i skrifvelse den 22 sistlidne januari underställt denna fråga Kongl. Maj:ts pröfning och dervid öfverlemnadt instrumentet öfver omförmälda uppskattningsförrättning, äfvensom yttrande af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet jemte karta och öfriga till ärendet hörande handlingar.

Af nämnda handlingar inhemtades, bland annat,

att kronoängen bestode af två, på 1 till 2 kilometers afstånd från hvarandra belägna skiften, nemligen det norra skiftet, som innehölle

39,369 hektar, deraf 0,478 hektar tomt, 29,475 hektar åker, 8,186 hektar betesmark och 1,23 hektar impediment, och det södra skiftet, som innefattade 37,007 hektar, deraf 0,358 hektar tomt, 16,341 hektar åker, 4,106 hektar äng, 15,405 hektar betesmark och 0,797 hektar impediment;

att det södra, vid bygdeväg liggande skiftet, från hvilket en dålig egoväg ledde till det norra skiftet, vore beläget en mil från Eklångens jernvägsstation, 2,2 mil från Strengnäs och 3,3 mil från Eskilstuna, som vore förnämsta afsättningsorten för landtmannaprodukterna;

att hvardera skiftet vore försedt med kronan tillhöriga åbyggnader, nemligen det norra med boningshus, källare, bod, brygghus och smedja samt två logbyggnader, och det södra med boningshus jemte källare, bod med drängkammare, brygghus och smedja, svinhus och vedbod, loge jemte redskapslider, kalffhus och fårhus, stall och ladugård samt två logbyggnader;

att af dessa hus boningshusen vore gamla, ehuru i hjälpligt skick, bodarne otillräckliga liksom logarne, hvilka dessutom vore gammalmodiga och trånga, samt ladugården låg;

att förutom de laga husen å lägenheten funnes följande arrendatorn enskildt tillhöriga hus, nemligen å norra skiftet dels en ladugård med stall och fähus, dels ock svinhus och vagnslider samt å det södra skiftet en lada;

att lägenhetens arrendevärde uppskattats till 790 kronor;

att uppskattningsmännen, enär egorna låge i två från hvarandra skilda delar med tydligt utmärkta gränser, hvilka delar vore hvar för sig hufvudsakligast med kronan tillhöriga hus fullständigt bebyggda, samt uppskattningsmännen icke kunde finna giltiga skäl för att i kronans ego bibehålla denna lägenhet med sina högst besvärliga kommunikationer, i synnerhet som den ena delen, utgörande ett jordbruk för sig, redan under nuvarande arrendeperiod på grund af enskildt aftal med arrendatorn sedan lång tid tillbaka upplåtits till särskild brukare, föreslagit, att lägenheterna måtte styckas i två delar och hvarje del för sig försäljas jemlikt kongl. brefvet den 25 september 1896;

att i anledning häraf saluvärdering verkstälts å de båda skiftena, dervid det norra uppskattats till 11,600 kronor och det södra till 11,200 kronor; samt

att Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillstyrkt bifall till uppskattningsmännens förslag om lägenhetens styckning och försäljning enligt bestämmelserna i nyssberörda kongl. bref.

På grund af hvad sålunda blifvit upplyst om kronoängens läge och kommunikationer samt åbyggnadernas beskaffenhet, hade domän-

styrelsen, lika med uppskattningsmännen, ansett förmånligare för kronan, att ifrågavarande lägenhet, hvilken icke vore för skogsväsendet eller, så vidt styrelsen hade sig bekant, annat statsändamål erforderlig, försålles, än att densamma fortfarande utarrenderades. Då emellertid bestämmelserna i kongl. brefvet den 25 september 1896, hvilka afsåge upplåtande från kronans jordbruksdomäner af smärre lägenheter i afsigt att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att bilda egna jordbruk, icke syntes vara tillämpliga å nu förevarande fall, der de båda till försäljning föreslagna områdena innehölle, det ena nära 29½ hektar åker och det andra mer än 16 hektar åker, hade domänstyrelsen, med bifogande af ett af förste landtmätaren A. W. Lodén utfärdadt intyg, enligt hvilket lägenheten vore af beskaffenhet, att densamma enligt § 2 i lagen om hemmansklyfning, egostyckning och jordafsöndring den 27 juni 1896 finge styckas, hemställt, att lägenheten måtte försäljas å offentlig auktion på sätt i kongl. brefvet angående försäljning af åtskilliga mindre kronoegendomar den 29 maj 1874 föreskrefves.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva,

dels att kronoängen Bjurkärret n:o 1 finge, sedan genom egostyckning blifvit bestämdt det inbördes förhållande, efter hvilket de båda särskilda delarne af lägenheten borde deltaga i utgörandet af lägenhetens allmänna utskylder och besvär, under de i förenämnda kongl. bref den 29 maj 1874 omförmälda vilkor å offentlig auktion till den högstbjudande försäljas med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1902 och med iakttagande, att vid auktionen lägenhetens båda delar utbjödes först hvar för sig och derefter gemensamt,

dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljning inflöte, finge på samma sätt som köpeskillingarne för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogsbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

På grund af hvad sålunda i detta ärende förekommit hemställer utskottet,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 16 mars 1900.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.